

ZAKON

O ZAŠTITI OD POŽARA REPUBLIKE SRPSKE

(„Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 71/12)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom propisuje se sistem zaštite od požara, prava i obaveze privrednih društava i drugih pravnih lica, republičkih organa uprave i drugih organa, jedinica lokalne samouprave, preduzetnika i drugih fizičkih lica kao subjekata zaštite od požara (u daljem tekstu: subjekti zaštite od požara), mjere zaštite od požara, planiranje i organizovanje zaštite od požara, organizacija vatrogasne službe, gašenje požara, nadzor nad sprovođenjem mjera zaštite od požara i finansiranje zaštite od požara.

Član 2.

(1) Zaštita od požara obuhvata skup mjera i radnji upravne, organizacione, materijalnotehničke, obrazovne i propagandne prirode, koje se preduzimaju radi sprečavanja izbijanja i širenja požara, njegovog otkrivanja i gašenja, te spasavanja ljudi, imovine i životne sredine ugroženih požarom.

(2) Zaštita od požara organizuje se i sprovodi u svim mjestima i na svim objektima koji su izloženi opasnostima od izbijanja i širenja požara.

Član 3.

Zaštita od požara je djelatnost od posebnog interesa za Republiku Srpsku.

Član 4.

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) požar - proces nekontrolisanog sagorijevanja gorive materije kojim se ugrožavaju život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životna sredina, a koji je karakterističan po istovremenom otpuštanju toplote, dima, toksičnih gasova i plamena,

b) požarni sektor - granica širenja požara koja se određuje na osnovu analize požarnog opterećenja, načina širenja požara, požarnog rizika i materijalne vrijednosti objekta u kojem se određuje,

v) dimovod - unutrašnji dio dimnjaka kroz koji se odvodi dim,

g) teritorijalna vatrogasna jedinica je vrsta profesionalne vatrogasne jedinice koja se osniva na području opštine ili grada,

d) preduzetna vatrogasna jedinica je vrsta profesionalne vatrogasne jedinice koja se osniva u privrednim društvima i drugim pravnim licima i

đ) dobrovoljna vatrogasna jedinica je vrsta vatrogasne jedinice koja se formira u jedinicama lokalne samouprave, vatrogasnim društvima, privrednim društvima, drugim pravnim licima, republičkim organima uprave ili drugim organima.

II - PRAVA I OBAVEZE SUBJEKATA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 5.

Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) na prijedlog Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo) donosi godišnji program aktivnosti sprovođenja posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Srpsku.

Član 6.

(1) Subjekti zaštite od požara dužni su da u sprovođenju mjera zaštite od požara postupaju u skladu sa ovim zakonom, planovima zaštite od požara i opštim aktima subjekata zaštite od požara.

(2) U izvršavanju obaveza iz stava 1. ovog člana ostvaruje se saradnja sa ovlaštenim privrednim društvima i drugim pravnim licima iz člana 23. ovog zakona i privrednim društvima i pravnim licima koja su stručno osposobljena i registrovana za vršenje djelatnosti zaštite od požara.

(3) Direktor privrednog društva ili drugog pravnog lica, odnosno rukovodilac koji rukovodi republičkim organom uprave ili drugim organom, rukovodni radnici u privrednom društvu i pravnom licu, odnosno radnici sa posebnim ovlaštenjima u republičkom organu uprave, svaki u svom djelokrugu odgovorni su za organizovanje i sprovođenje zaštite od požara, posebno za primjenu propisanih i naloženih mjera, održavanje u ispravnom stanju i namjensku upotrebu opreme i sredstava za gašenje požara, kao i za upoznavanje radnika sa opasnostima od požara u vezi sa njihovim poslovima i zadacima.

(4) Svaki građanin koji primijeti požar ili neposrednu opasnost od požara dužan je da ga ugasi ili ukloni neposrednu opasnost od požara, ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili drugog.

Član 7.

Za organizovanje i ostvarivanje zaštite od požara, u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima i opštim aktima, odgovorni su:

- a) u privrednim društvima i drugim pravnim licima - direktor,
- b) u političkim strankama i udruženjima građana - izvršni organi i
- v) u republičkim organima uprave i drugim organima - rukovodioci koji rukovode tim organima.

Član 8.

(1) Radi utvrđivanja odgovarajuće organizacije i preduzimanja drugih mjera potrebnih za uspješno funkcionisanje i sprovođenje mjera zaštite od požara, subjekti zaštite od požara razvrstavaju se u četiri kategorije I, II, III i IV stepena rizika ugroženosti od požara, a zavisno od tehnološkog procesa, vrste materijala koji proizvode, prerađuju ili uskladištavaju, vrste materijala upotrijebljenog za izgradnju objekta i značaja objekta.

(2) Ministar unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: ministar) donosi rješenje kojim razvrstava subjekte zaštite od požara u odgovarajuće kategorije stepena rizika ugroženosti od požara, na koje se može izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(3) Ministar donosi propise o uslovima, osnovima i mjerilima za razvrstavanje privrednih društava i drugih pravnih lica, republičkih organa uprave i drugih organa i preduzetnika, u odgovarajuće kategorije stepena rizika ugroženosti od požara.

(4) U određenim slučajevima, ministar može odrediti, zbog privrednog, kulturnog, historijskog i drugog značaja djelatnosti koje vrše subjekti zaštite od požara da oni budu razvrstani u kategoriju neposredno višeg stepena rizika ugroženosti od požara.

Član 9.

(1) Privredna društva i druga pravna lica razvrstana u kategoriju I stepena rizika ugroženosti od požara dužna su da donesu plan zaštite od požara i da imaju vlastitu vatrogasnu jedinicu sa odgovarajućim brojem radnika na organizovanju i sprovođenju preventivnih mjera zaštite od požara.

(2) Privredna društva i druga pravna lica razvrstana u kategoriju II stepena rizika ugroženosti od požara obavezna su da donesu planove zaštite od požara i da imaju odgovarajući broj radnika radi vršenja poslova stalnog dežurstva, neposrednog gašenja požara i sprovođenja preventivnih mjera zaštite od požara radi organizovanja službe zaštite od požara.

(3) Subjekti zaštite od požara, razvrstani u kategoriju III stepena rizika ugroženosti od požara obavezni su da imaju najmanje jednog radnika koji neposredno organizuje i sprovodi preventivne mjere zaštite od požara.

(4) Subjekti zaštite od požara, razvrstani u kategoriju IV stepena rizika ugroženosti od požara moraju da imaju najmanje jednog radnika zaduženog za organizovanje i sprovođenje preventivnih mjera zaštite od požara ili ugovor sa ovlaštenom ustanovom.

(5) Subjekti zaštite od požara razvrstani u kategorije iz st. 1. do 4. ovog člana donose opšti akt o zaštiti od požara.

Član 10.

(1) Subjekti zaštite od požara dužni su da pod uslovima i na način propisan ovim zakonom učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i da daju na raspolaganje svoja prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom.

(2) Subjekti zaštite od požara dužni su da:

a) obavijeste sve radnike koji su izloženi opasnosti od požara ili mogu da budu izloženi opasnosti od požara, o mjerama i radnjama koje se preduzimaju, a odnose se na zaštitu od požara i

b) daju uputstva da radnici prestanu raditi u slučaju opasnosti od požara i da se upute na sigurno mjesto.

(3) U slučaju izbijanja požara, od radnika se ne smije zahtijevati da nastave rad u situaciji u kojoj postoji opasnost za njihov život i zdravlje.

(4) Subjekti zaštite od požara dužni su da omoguće radnicima da preuzmu mjere i radnje u skladu sa svojim znanjima i raspoloživim tehničkim sredstvima radi izbjegavanja posljedica opasnosti od požara, u slučaju kada postoji ozbiljna opasnost po njihovo zdravlje ili zdravlje drugih lica usljed požara, a neposrednog rukovodioca nije moguće kontaktirati.

(5) Zbog preduzimanja mjera i radnji iz stava 4. ovog člana radnici ne snose odgovornost, osim ako su postupali namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Član 11.

(1) Privredno društvo i drugo pravno lice, kao i fizičko lice koji izrađuju tehničku dokumentaciju, investitori i izvođači radova na objektima dužni su da u izradi tehničke dokumentacije i građenju primjenjuju propisane mjere i normative zaštite od požara.

(2) Za građevinski materijal, elemente, opremu i druge materijale koji se ugrađuju u objekat, a koji su od posebnog značaja za sprečavanje nastanka ili širenja požara u tom objektu, moraju se obezbijediti dokazi o njihovoj vatrootpornosti i požarnim karakteristikama.

(3) Za finalnu obradu vodoravnih i vertikalnih površina izlaza i izlaznih puteva u objektima smiju se ugrađivati samo materijali određenih požarnih karakteristika.

(4) Za ugrađeni materijal iz stava 2. ovog člana izvođač radova dužan je da pribavi dokaze o njihovoj vatrootpornosti i požarnim karakteristikama i da ih na uvid Ministarstvu prije izdavanja saglasnosti iz člana 24. stav 1. ovog zakona.

Član 12.

Osim mjera zaštite od požara propisanih ovim zakonom, skupštine opština - grada, mogu u skladu sa potrebama propisati i druge mjere kojima je cilj sprečavanje izbijanja i širenja požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom, u skladu sa zakonom.

III - PLANIRANJE I ORGANIZOVANJE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 13.

(1) Organizovanje i sprovođenje zaštite od požara vrši se na osnovu ovog i drugih zakona i propisa donesenih na osnovu zakona i opštih akata, kao i planova zaštite od požara.

(2) U skladu sa zakonom i drugim propisima, plan zaštite od požara na nivou opštine donosi skupština opštine, a skupština grada donosi plan zaštite od požara na nivou grada, odnosno opština u sastavu grada.

(3) Planove zaštite od požara donose privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi, u skladu sa ovim zakonom, odlukama i planovima zaštite od požara opštine i drugim propisima.

(4) Plan zaštite od požara u privrednim društvima i drugim pravnim licima donosi odgovarajući organ upravljanja, a u republičkim organima uprave i organima opštine, odnosno grada, rukovodilac koji rukovodi tim organom.

(5) Republički organi uprave, grad i opština, u skladu sa svojim pravima i dužnostima, utvrđenim zakonom, brinu se o uspješnom funkcionisanju zaštite od požara i sprovođenju propisanih mjera od privrednih društava i drugih pravnih lica, republičkih organa uprave i drugih organa, preduzetnika i drugih fizičkih lica i vrše druge zakonom određene poslove u vezi sa sprovođenjem i unapređivanjem zaštite od požara.

Član 14.

(1) U planovima zaštite od požara utvrđuju se:

- a) procjena ugroženosti od požara,
- b) organizacija zaštite od požara,
- v) način upotrebe vatrogasnih jedinica,
- g) sistem obavještanja,
- d) postupak u slučaju požara,
- đ) tehnička oprema i sredstva za gašenje požara,
- e) način snabdijevanja vodom,
- ž) putevi, prolazi i prilazi,
- z) saradnja sa drugim vatrogasnim jedinicama, jedinicama i formacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine i
- i) druge mjere potrebne za uspješno funkcionisanje i unapređivanje zaštite od požara i sprovođenje nadzora nad izvršavanjem mjera zaštite od požara.

(2) Metodologiju za izradu planova zaštite od požara u skladu sa odredbama stava 1. ovog člana utvrđuje ministar.

IV - MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 15.

Mjere zaštite od požara u smislu ovog zakona su:

- a) izbor lokacije i dispozicije objekata, kao i izbor materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojim se sprečava požar ili mogućnost izbijanja i širenja požara svodi na najmanju mjeru,
- b) izgradnja prilaznih puteva i prolaza,
- v) obezbjeđenje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara,
- g) izbor i održavanje tehnoloških procesa i uređaja kojima se obezbjeđuje sigurnost protiv požara,
- d) zabrana upotrebe otvorene vatre i drugih izvora paljenja u objektima i prostorijama u kojima bi zbog toga moglo doći do požara,
- đ) način spasavanja ljudi i imovine,
- e) postavljanje uređaja za javljanje, gašenje požara i sprečavanje njegovog širenja, uređaja za mjerenje koncentracije eksplozivnih smjesa (gasovi, pare i prašina) i drugih uređaja za kontrolu bezbjednog odvijanja tehnološkog procesa,
- ž) održavanje i kontrola ispravnosti uređaja i instalacija čija neispravnost može uticati na nastanak i širenje požara i
- z) organizovanje službe osmatranja i obezbjeđenje opreme i sredstava za gašenje šumskih požara.

Član 16.

(1) Prostornim, urbanističkim, regulacionim planom i urbanističkim projektom u odnosu na mjere zaštite od požara utvrđuju se:

- a) sistem objekata vodosnabdijevanja, razvoj primarne i sekundarne mreže sa odgovarajućim kapacitetima za potrebe zaštite od požara,
- b) udaljenost između zona predviđenih za industrijske objekte, skladišta zapaljivih tečnosti, gasova i eksplozivnih materija,
- v) udaljenost između objekata različite namjene unutar industrijske zone i
- g) širina puteva koji omogućavaju pristup vatrogasnim vozilima do svakog objekta i njihovo manevrisanje za vrijeme gašenja požara.

(2) Za prostorne, urbanističke i regulacione planove, urbanistički projekat, kao i za njihove izmjene ili dopune, prije donošenja, potrebno je pribaviti mišljenje Ministarstva u pogledu planiranih mjera zaštite od požara.

(3) Ministar donosi propis o tehničkim normativima za pristupne puteve, okretnice i uređene platoe za vatrogasna vozila u blizini objekata kod kojih je povećan rizik od požara.

Član 17.

(1) Građevinski objekti grade se na mjestu i na način da se time ne stvara opasnost od požara za druge objekte.

(2) Na postojećim objektima ne mogu se izvoditi radovi koji bi mogli dovesti do smanjenja bezbjednosti od požara na objektu ili na susjednim objektima.

(3) Izvođač radova na objektima iz st. 1. i 2. ovog člana dužan je da pisano odredi i preduzme potrebne mjere za sprečavanje izbijanja i širenja požara i obezbijedi potrebna sredstva i opremu za gašenje požara.

Član 18.

(1) U tehničkoj dokumentaciji za stambene objekte sa četiri i više nadzemnih etaža, objektima namijenjenim za javnu upotrebu u kojima se okuplja ili boravi, odnosno radi veći broj lica (bolnice, hoteli, pansioni, ugostiteljski objekti, sportske i druge dvorane, robne kuće, tržni centri, škole, željezničke i autobuske stanice, aerodromi i drugi slični objekti) i u industrijskim objektima, određuju se požarni sektori.

(2) Sprovođenje odgovarajućih mjera zaštite od požara u objektima iz stava 1. ovog člana zavisi od namjene, izdvojenosti i visine objekata, čija se klasifikacija, stepen otpornosti prema požaru i bezbjednost evakuacije određuje propisom o tehničkim normativima zaštite od požara koji donosi ministar.

Član 19.

(1) Iz požarnih sektora u objektima iz člana 18. ovog zakona mora biti omogućena bezbjedna evakuacija u slučaju požara, a putevi evakuacije moraju imati dovoljnu propusnost i biti na siguran način zaštićeni od vatre i dima.

(2) Požarni sektori određuju se na osnovu standarda i analize požarnog opterećenja, načina širenja požara, požarnog rizika i materijalne vrijednosti objekta ili njegovog dijela.

Član 20.

(1) Odobrenje za građenje objekata neće se izdati ukoliko se ne pribavi saglasnost Ministarstva za predviđene mjere i normative zaštite od požara u tehničkoj dokumentaciji.

(2) Ministarstvo u sjedištu daje saglasnost za građenje:

a) objekata za preradu nafte, naftnih derivata, zapaljivih tečnosti i gasova,

b) objekata za proizvodnju eksplozivnih materija,

v) industrijskih objekata u kojima se na jednom lokalitetu u više objekata obavlja jedinstven tehnološki proces,

g) objekata za proizvodnju električne energije,

d) objekata za proizvodnju energije iz obnovljenih izvora energije (vjetar, biogas, solarna energija, geotermalna energija, deponijski gas, gas iz komunalnih otpadnih voda), kao i elektrana sa kombinovanom proizvodnjom,

đ) visokih brana i akumulacija napunjenih vodom, jalovinom ili pepelom za koje je propisano tehničko osmatranje,

e) transformatorskih postrojenja snage iznad 20 MVA,

ž) tunela dužih od 1000 m,

z) međunarodnih i magistralnih produktovoda, gasovoda i naftovoda za transport, gasovoda nazivnog radnog natpritiska više od 16 bara, ukoliko prelaze najmanje dvije opštine, magistralnih i regionalnih toplodaleko-voda, objekata za proizvodnju biodizela,

i) stadiona za 10.000 i više gledalaca, objekata konstruktivnog raspona 50 t i više, objekata visine 50 m i više, silosa kapaciteta više od 10.000 m³,

j) postrojenja za tretman opasnog otpada, spaljivanjem ili hemijskim postupcima, kapaciteta više od 70 m dnevno,

- k) postrojenja za tretman neopasnog otpada spaljivanjem, termičkim i/ili fizičkim, fizičko-hemijskim, hemijskim postupcima, kao i centralnih skladišta i/ili deponija za odlaganje opasnog otpada,
- l) regionalnih deponija, odnosno deponija za odlaganje neopasnog otpada za područje nastanjeno sa više od 200.000 stanovnika,
- lj) aerodroma za međunarodni avio-saobraćaj,
- m) pristaništa, luka, marina i pristana (pontona),
- n) javne željezničke infrastrukture sa priključcima,
- nj) telekomunikacionih objekata, odnosno mreža, sistema ili sredstava koji su međunarodnog i magistralnog značaja i telekomunikacionih objekata koji se grade na teritoriji dviju ili više opština, zaključno sa glavnim kapacitetima,
- o) dalekovoda koji se grade na teritoriji dviju ili više opština i
- p) drugih objekata od posebnog značaja za Republiku.

(3) Nadležni centar javne bezbjednosti Ministarstva (u daljem tekstu: Centar) daje saglasnost za građenje:

- a) objekata i prostora namijenjenih za obavljanje poslovnih djelatnosti,
- b) naftovoda, produktovoda i gasovoda,
- v) transformatorskih postrojenja snage do 20 MVA,
- g) dalekovoda koji se grade na teritoriji opštine,
- d) skladišnih objekata,
- đ) industrijskih objekata u kojima se na jednom lokalitetu u jednom objektu obavlja jedinstven tehnološki proces,
- e) tunela dužine od 200 m do 1000 m,
- ž) objekata koji su namijenjeni za javnu upotrebu u kojima se okuplja ili boravi, odnosno radi veći broj lica (bolnice, hoteli, pansioni, ugostiteljski objekti, sportske i druge dvorane, robne kuće, tržni centri, škole, željeznice i autobuske stanice, aerodromi i drugi slični objekti),
- z) objekata zdravstvenih ustanova, stacionara i domova za smještaj lica sa posebnim potrebama i objekata kaznenopopravnih ustanova,
- i) objekata blokovskog tipa i visokih objekata,
- j) autoputeva i brzih puteva, putnih objekata i saobraćajnih priključaka na ove puteve i graničnih prelaza i
- k) nadzemnih i podzemnih garaža za automobile.

(4) Za individualnu stambenu izgradnju i objekte koji se povremeno koriste za boravak i odmor nije potrebna saglasnost iz stava 3. ovog člana.

(5) Saglasnost na predviđene normative zaštite od požara u tehničkoj dokumentaciji za građenje magacina za smještaj eksplozivnih materija kao i objekata za uskladištavanje i trgovinski promet zapaljivih tečnosti, zapaljivih gasova i gasa u bocama izdaje Ministarstvo u sjedištu, odnosno nadležni Centar u skladu sa čl. 49. i 62. Zakona o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 78/11).

(6) Ministar donosi propis o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara.

Član 21.

(1) Privredna društva i druga pravna lica koja izrađuju tehničku dokumentaciju za građenje objekata dužna su da:

- a) pri izradi tehničke dokumentacije ugrade sve propisane mjere zaštite od požara u skladu sa tehnološkim projektnim zadatkom,
- b) uz tehničku dokumentaciju izrade prilog zaštite od požara sa naznakom svih opasnosti koje se mogu pojaviti pri korištenju objekta i mjera koje su predviđene u tehničkoj dokumentaciji da bi se ove opasnosti otklonile i
- v) navedu sve propise koji su korišteni pri izradi tehničke dokumentacije.

(2) Prilog iz stava 1. tačka b) ovog člana izrađuje se za svaki objekat ili dio objekta ili instalacije koje su predmet projektovanja i sadrži izjavu sa potpisom odgovornog projektanta koji rukovodi izradom tehničke dokumentacije u cjelini za izvođenje objekata ili postrojenja i projektanta za zaštitu od požara.

(3) Projektanti iz stava 2. ovog člana dužni su da uz projekat prilože ispravu kojom dokazuju da je projektovanje objekta, odnosno tehničkotehnološkog procesa izvršeno u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.

(4) Projektant za zaštitu od požara iz stava 2. ovog člana može biti lice koje je u stalnom radnom odnosu u privrednom društvu i drugom pravnom licu iz stava 1. ovog člana i koje ima visoku ili višu stručnu spremu ili završene studije prvog ciklusa sa 240 ECTS bodova ili 180 ECTS bodova, tehničkog smjera i položen stručni ispit za rad na poslovima zaštite od požara.

(5) Privredno društvo i drugo pravno lice koje izrađuje tehničku dokumentaciju, odnosno prilog zaštite od požara iz stava 1. tačka b) ovog člana, a nema zaposleno lice koje ispunjava uslove za odgovornog projektanta za zaštitu od požara, zaključuje ugovor sa privrednim društvom ili drugim pravnim licem registrovanim za izradu projektne dokumentacije, koje u stalnom radnom odnosu ima zaposlenog odgovornog projektanta za zaštitu od požara.

Član 22.

(1) Za objekte i radove za koje je potrebna saglasnost Ministarstva u sjedištu za predviđene mjere i normative zaštite od požara u tehničkoj dokumentaciji, kao i za industrijske objekte i objekte namijenjene za javnu upotrebu u kojima se sakuplja ili boravi veći broj lica, uz tehničku dokumentaciju investitor je dužan da priloži i poseban elaborat u kome se na sažet i cjelovit način na osnovu grafičkih priloga, proračuna i tekstualnih objašnjenja moraju prikazati sve mjere zaštite od požara predviđene u tehničkoj dokumentaciji, sa predviđenim, odnosno odabranim sistemom zaštite od požara, njegovom funkcionalnosti i efikasnosti.

(2) Za objekte iz stava 1. ovog člana, za koje su posebnim propisom određene mjere zaštite od požara, investitor ne prilaže poseban elaborat već uz tehničku dokumentaciju izrađuje prilog zaštite od požara iz člana 21. stav 1. tačka b) ovog zakona.

Član 23.

(1) Za izradu elaborata iz člana 22. ovog zakona može se ovlastiti organizacija koja ima kadrove koji imaju odgovarajuću visoku školsku spremu ili završene studije prvog ciklusa sa 240 ECTS bodova, najmanje tri godine radnog iskustva u odgovarajućoj struci i položen stručni ispit u toj struci, od kojih najmanje jedno lice mora da ima položen stručni ispit za rad na poslovima zaštite od požara.

(2) Ovlaštenje iz stava 1. ovog člana na zahtjev privrednog društva ili drugog pravnog lica daje Ministarstvo u sjedištu.

(3) Rješenjem se ukida dato ovlaštenje ako se u organizaciji iz stava 1. ovog člana promijene okolnosti tako da organizacija ne ispunjava propisane uslove ili ako se u postupku nadzora utvrdi da se organizacija prilikom izrade elaborata ne pridržava propisa i drugih normativa zaštite od požara.

Član 24.

(1) Odobrenje za upotrebu izgrađenog ili rekonstruisanog objekta ili dijela objekta koji predstavlja ekonomsko-tehničku cjelinu i kao takav se može samostalno koristiti daje se nakon što Ministarstvo da saglasnost da su u njima sprovedene mjere zaštite od požara predviđene u tehničkoj dokumentaciji.

(2) Saglasnost iz stava 1. ovog člana za objekte iz člana 20. stav 2. ovog zakona daje Ministarstvo u sjedištu, a za objekte iz člana 20. stav 3. ovog zakona daje nadležni Centar.

(3) Odobrenje za upotrebu objekta u kojem je ugrađeni sistem za dojavu i gašenje požara, uređaji za kontrolno i zaštitno djelovanje i uređaji za sprečavanje širenja požara može se izdati nakon što se ispita njihova ispravnost i optimalno djelovanje u skladu sa projektnim rješenjem i primijenjenim standardima i normativima.

(4) Ispitivanje iz stava 3. ovog člana i periodično ispitivanje prema tehničkim propisima i uputstvu proizvođača mogu vršiti samo privredna društva i druga pravna lica koja su registrovana za tu djelatnost i koji su dobili odobrenje Ministarstva.

(5) Ministar donosi propis o tehničkim normativima za stabilne instalacije za dojavu požara.

Član 25.

(1) Električne, ventilacione, gasne, naftovodne, toplovodne, gromobranske i druge instalacije i uređaji, kao i dimovodi, moraju se postaviti, odnosno izvoditi, koristiti i održavati prema propisanim tehničkim normativima i obaveznim standardima i uputstvima proizvođača, o čemu mora postojati dokumentacija.

(2) Instalacije i uređaji iz stava 1. ovog člana, kao i dimovodi i ložišta mogu se upotrebljavati samo ako su ispravni i ako su pravilno postavljeni.

Član 26.

(1) Zapaljive materije mogu se držati i uskladištavati samo u objektima koji su za to podešeni ili preuređeni u skladu sa tehničkim i drugim propisima.

(2) Otvorena vatra (otvorena ložišta, otvoreni plamen i slično) koja se koriste u tehnološkim procesima ili u postupku rada u poslovnom prostoru mogu se upotrebljavati samo u skladu sa tehničkim i drugim propisima.

Član 27.

(1) Pri izgradnji ili rekonstrukciji vodovodne mreže u naseljenim mjestima mora se obezbijediti protočni kapacitet, pritisak i hidrantska mreža za efikasno gašenje požara.

(2) Ministar donosi propis o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara.

Član 28.

(1) Subjekti zaštite od požara dužni su da drže u pripravnosti ispravne uređaje, alat i opremu za gašenje požara na mjestima koja su lako pristupana (podest, hodnik, trijem i slično), zaštićenim od visokih i niskih temperatura, mehaničkih, hemijskih i drugih oštećenja.

(2) U poslovnom prostoru u kojem, s obzirom na prirodu posla koji se obavlja, prijete opasnost od izbijanja ili širenja požara moraju se preduzeti propisane mjere ili mjere naložene od nadležnog inspektora za zaštitu od požara (držanje u pripravnosti odgovarajućih sprava, alata i drugih sredstava za početno gašenje požara, kao i druge odgovarajuće mjere).

Član 29.

(1) Gradovi, opštine, mjesne zajednice, privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi, preduzetnici u oblasti poljoprivrede i poljoprivredni proizvođači za vrijeme žetve i vršidbe preduzimaju posebne mjere zaštite strnih usjeva od požara.

(2) Pod posebnim mjerama zaštite strnih usjeva od požara podrazumijeva se: organizovanje stalnog dežurstva, osmatračke službe, službe veze i obavještenja i kontrola nad sprovođenjem tih i drugih mjera zaštite od požara.

(3) Propise o posebnim mjerama zaštite od požara šuma i usjeva donosi ministar nadležan za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u saradnji sa ministrom.

Član 30.

(1) U objektima u kojima se održavaju javni skupovi, priredbe, sajmovi i slično, organizatori su dužni da za vrijeme njihovog trajanja obezbijede vatrogasno dežurstvo.

(2) U privrednim društvima i drugim pravnim licima vatrogasno dežurstvo se organizuje i u toku procesa rada kada je povećana opasnost od izbijanja požara.

(3) Pod vatrogasnim dežurstvima iz st. 1. i 2. ovog člana podrazumijeva se prisustvo više lica stručno osposobljenih za gašenje požara sa odgovarajućom opremom i sredstvima za blagovremeno gašenje početnih požara.

(4) Pri projektovanju i izgradnji visokih stambenih objekata namijenjenih za javnu upotrebu u kojima se okuplja ili boravi, odnosno radi veći broj lica (bolnice, hoteli, pansioni, sportske i druge dvorane, robne kuće, tržni centri površine više od 500 m², aerodromi i drugi slični objekti) i industrijskim objektima obavezno je postavljanje uređaja koji omogućavaju otkrivanje i javljanje požara.

(5) U objektima u kojima se odvijaju tehnološki procesi u kojima se proizvode, prerađuju, koriste i uskladištavaju zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije, pored uređaja iz stava 4. ovog člana, obavezna je i ugradnja:

- a) uređaja koji omogućavaju blagovremeno gašenje požara (stabilni sistemi za gašenje požara) i sprečavanje njegovog širenja,
 - b) uređaja za mjerenje koncentracije eksplozivnih smjesa (gasovi, pare i prašina) i
 - v) drugih uređaja za kontrolu bezbjednog odvijanja tehnološkog procesa, zavisno od namjene objekata i opasnosti od pojave požara.
- (6) Ministar donosi propis o tehničkim normativima za izradu tehničke dokumentacije kojom moraju biti snabdjeveni sistemi, oprema i uređaji za otkrivanje požara i alarmiranje.

Član 31.

- (1) Strano privredno društvo koje stavlja u promet uređaje, opremu i sredstva za zaštitu od požara i eksplozija dužno je da prije stavljanja u promet pribavi atest (ispravu) registrovane ili ovlaštene organizacije u smislu Zakona o standardizaciji u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/02), a za opremu koja se koristi u tehnološkim i drugim procesima sa lako zapaljivim ili eksplozivnim materijama dužno je da Ministarstvu u sjedištu dostavi dokaz o izvršenom ispitivanju njihove usklađenosti sa propisima i standardima o zaštiti od požara i eksplozija zemlje porijekla.
- (2) Za stavljanje u promet uređaja, opreme i sredstava za zaštitu od požara i eksplozija iz stava 1. ovog člana, potrebno je pribaviti mišljenje Ministarstva u sjedištu.

Član 32.

- (1) Korisnici ručnih i prevoznih aparata za gašenje početnog požara dužni su da obezbijede redovno ispitivanje aparata prema uputstvu proizvođača, odnosno standardima, a najmanje jednom godišnje.
- (2) Ispitivanje aparata iz stava 1. ovog člana koji se nalaze u upotrebi može vršiti privredno društvo i drugo pravno lice i preduzetnik koji su registrovani za tu djelatnost, a imaju odgovarajuću tehničku opremu, poslovni prostor i stručne radnike i koji za to dobiju odobrenje Ministarstva.
- (3) O izvršenim ispitivanjima i pregledima vodi se evidencija, koja sadrži identifikacioni broj aparata, ime radnika koji vrši ispitivanje i datum ispitivanja.
- (4) Evidenciju iz stava 3. ovog člana propisuje ministar.

Član 33.

- (1) Korisnik objekta u kojem su ugrađeni sistemi za dojavu i gašenje požara, hidrantska mreža, uređaji za kontrolu i zaštitno djelovanje i uređaji za sprečavanje širenja požara, dužan je da obezbijedi njihovu ispravnost, funkcionalnost, kao i njihovo redovno ispitivanje prema tehničkim propisima i uputstvu proizvođača, a najmanje jednom godišnje, o čemu mora da vodi evidenciju.
- (2) Ispitivanje hidrantske mreže može vršiti privredno društvo i drugo pravno lice koje je registrovano za obavljanje te djelatnosti, a ima odgovarajuću opremu i zaposlene radnike sa najmanje srednjom stručnom spremom tehničke struke i položenim stručnim ispitom za rad na poslovima zaštite od požara.
- (3) Ispitivanje hidrantske mreže za vlastite objekte može vršiti privredno društvo i drugo pravno lice, pod uslovom da ima odgovarajuću opremu i zaposlene radnike sa najmanje srednjom stručnom spremom tehničke struke i položenim stručnim ispitom za rad na poslovima zaštite od požara.
- (4) Nakon izvršenog pregleda i ispitivanja iz stava 2. ovog člana privredno društvo i drugo pravno lice obavezni su da sačine zapisnik o izvršenom ispitivanju, koji potpisuju lice koje je izvršilo ispitivanje i odgovorno lice koje ima najmanje višu stručnu spremu ili završene studije prvog ciklusa sa 180 ECTS bodova, tehničkog smjera i položen stručni ispit za rad na poslovima zaštite od požara.
- (5) Odgovorno lice iz stava 4. ovog člana može biti i lice koje je izvršilo ispitivanje hidrantske mreže iz st. 1. i 3. ovog člana.

Član 34.

- (1) Privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi dužni su da opštim aktom utvrde mjere i radnje u vezi sa sprovođenjem i unapređivanjem zaštite od

požara i odrede radnika koji je odgovoran za sprovođenje mjera zaštite od požara i stručno osposobljen za vršenje poslova zaštite od požara.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi iz člana 9. stav 4. ovog zakona mogu povjeriti sprovođenje mjera zaštite od požara privrednom društvu, drugom pravnom licu ili preduzetniku koji su osposobljeni i registrovani za tu djelatnost i imaju u radnom odnosu najmanje jedno zaposleno lice sa položenim stručnim ispitom za rad na poslovima zaštite od požara, kojima dostavljaju sve podatke bitne za bezbjednost radnika sa stanovišta zaštite od požara.

(3) Subjekti zaštite od požara, razvrstani u odgovarajuću kategoriju stepena rizika ugroženosti od požara, dužni su da organizuju zaštitu od požara, u skladu sa rješenjem o razvrstavanju.

(4) Subjekti zaštite od požara, polaze i od svojih uslova i potreba, a u skladu sa propisima o zaštiti od požara, utvrđuju opštim aktom:

a) radna uputstva koja moraju sadržavati mjere zaštite od požara za sve tehnološke jedinice gdje postoji opasnost od požara, uz bližu razradu obaveza prema radnom uputstvu i drugim propisima svakog pojedinog radnika u pogledu kontrole i sprovođenja propisa iz oblasti zaštite od požara, kao i mjere prve pomoći i mjere za evakuaciju radnika,

b) organizaciju, djelokrug i ovlaštenje službe zaštite od požara,

v) način vršenja unutrašnje kontrole sprovođenja zaštite od požara, te dužnosti, odgovornosti i ovlaštenja radnika koji tu kontrolu neposredno vrše, stručnu spremu rukovodioca službe i drugih radnika koji obavljaju poslove zaštite od požara,

g) postupak i način upoznavanja radnika prilikom stupanja na rad ili raspoređivanja na drugo radno mjesto sa opasnostima od požara koje se tiču tog radnog mjesta, kao i način obučavanja radnika u rukovanju sredstvima i opremom za gašenje požara,

d) prostorije, prostore i mjesta na kojima se ne smije proizvoditi, koristiti ili prenositi otvorena vatra,

đ) vrstu i količinu opreme i sredstava za gašenje požara, raspored opreme i sredstava, kao i vrijeme povremenog ispitivanja njihove ispravnosti,

e) zadatke i odgovornosti radnika koji rukovode poslovima u vezi sa sprovođenjem zaštite od požara,

ž) odgovornost radnika zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara,

z) dužnosti i ponašanje radnika u slučaju izbijanja požara i

i) način saradnje službe zaštite od požara sa ostalim službama koje rade na unapređivanju zaštite od požara, službom zaštite na radu, sistemom organa civilne zaštite, službom hitne pomoći i ovlaštenim privrednim društvima i drugim pravnim licem iz člana 23. ovog zakona.

(5) Odgovorno lice iz stava 1. ovog člana, radnik privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnik kojem je povjereno sprovođenje mjera zaštite od požara, kao i rukovodilac posebno organizovane službe zaštite od požara iz stava 4. tačka v) ovog člana može biti lice koje ima najmanje srednju stručnu spremu tehničkog smjera i položen stručni ispit za obavljanje poslova zaštite od požara.

(6) Odgovorno lice iz stava 1. ovog člana, ne smatra se odgovornim za posljedice nastale usljed zakonom preduzetih aktivnosti na poslovima zaštite od požara.

(7) Odgovorno lice iz stava 1. ovog člana ima pravo da zahtijeva od subjekata koji su ga odredili da preuzmu odgovarajuće mjere i da ih upozna sa prijedlozima za ublažavanje opasnosti od požara za radnike.

(8) Ministar propisuje program i način polaganja stručnog ispita za radnike iz stava 5. ovog člana.

Član 35.

Privredna društva i druga pravna lica i republički organi uprave i drugi organi dužni su da na zahtjev Republičke uprave za inspekcijske poslove (u daljem tekstu: Inspektorat) dostave opšti akt o zaštiti od požara.

Član 36.

(1) Privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi dužni su da obezbijede obuku koja se sastoji u informisanju i upoznavanju svakog radnika prema

posebno utvrđenom programu u pogledu opasnosti od požara koje se tiču poslova i zadataka na koje je raspoređen, kao i o mjerama i sredstvima za gašenje požara, praktičnoj upotrebi priručnih aparata, uređaja i opreme i sredstava za gašenje požara i da ih upoznaju sa materijalnom i drugom odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara prilikom:

- a) zapošljavanja,
- b) premještaja ili promjene posla,
- v) uvođenja nove radne opreme ili promjene opreme i
- g) uvođenja novih tehnologija.

(2) Subjekti zaštite od požara dužni su da jedanput u toku tri godine vrše provjeru znanja radnika iz stava 1. ovog člana, o čemu se vodi evidencija.

(3) Obuka radnika u smislu stava 1. ovog člana sprovodi se u toku radnog vremena.

(4) Odredbe st. 1, 2. i 3. ovog člana primjenjuju se i na preduzetnike.

Član 37.

(1) Direktor privrednog društva ili drugog pravnog lica, odnosno rukovodilac koji rukovodi republičkim organom uprave ili drugim organom, rukovodni radnici u privrednom društvu i pravnom licu, odnosno radnici sa posebnim ovlaštenjima u republičkom organu uprave, dužni su da konsultuju radnike i omoguće im da učestvuju u raspravama o svim pitanjima koja se odnose na bezbjednost sa stanovišta zaštite od požara.

(2) U stambenim zgradama, stambeno-poslovnim zgradama, stambenim zgradama sa garažama i poslovnim zgradama, za koje je posebnim propisima predviđeno formiranje zajednice etažnih vlasnika, za sprovođenje propisanih i naloženih mjera zaštite od požara odgovorni su organi zajednice formirani u skladu sa tim propisima, a u ostalim zgradama odgovoran je vlasnik zgrade.

(3) Subjekti zaštite od požara, koji imaju zaključen ugovor sa ovlaštenom ustanovom iz člana 9. stav 4. ovog zakona, ne oslobađaju se odgovornosti za obavljanje poslova zaštite od požara.

(4) Lica iz st. 1. i 2. ovog člana oslobađaju se odgovornosti u slučaju kada su požari nastali kao posljedica više sile koja je van njihove kontrole ili posebnih događaja čije posljedice nije bilo moguće predvidjeti.

Član 38.

Osiguravajuća društva koja posluju na teritoriji Republike Srpske dužna su da o svim saznanjima očigledne povrede zakona i drugih propisa, prilikom utvrđivanja rizika i procijene štete nastale od požara, bez odlaganja obavijeste nadležni Centar.

V - ORGANIZACIJA VATROGASNE SLUŽBE

1. Vatrogasne jedinice

Član 39.

(1) Radi učestvovanja u sprovođenju preventivnih mjera zaštite od požara, koje su u funkciji blagovremenosti i povećanja efikasnosti vatrogasne intervencije, gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i elementarnim nepogodama, sprovođenje mjera zaštite od požara utvrđenih planom zaštite od požara opštine - grada, pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama, te obavljanje i drugih poslova u ekološkim i drugim nesrećama, osnivaju se vatrogasne jedinice.

(2) Vatrogasne jedinice mogu biti profesionalne vatrogasne jedinice i dobrovoljne vatrogasne jedinice.

(3) Profesionalne vatrogasne jedinice osnivaju se u skladu sa ovim zakonom za područje opštine ili grada ili za dio tog područja kao teritorijalne vatrogasne jedinice, a u privrednim društvima i drugim pravnim licima kao preduzetne vatrogasne jedinice.

(4) Dobrovoljne vatrogasne jedinice formiraju se u vatrogasnim društvima, a mogu se formirati i u privrednim društvima i drugim pravnim licima, jedinicama lokalne samouprave, republičkim organima uprave i drugim organima.

(5) Teritorijalne vatrogasne jedinice ostvaruju zadatke jedinica civilne zaštite u skladu sa Zakonom o civilnoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 26/02, 39/03 i 29/10).

Član 40.

(1) Teritorijalna vatrogasna jedinica osniva se odlukom skupštine opštine ili grada, kao posebna unutrašnja organizaciona jedinica administrativne službe opštine, odnosno grada.

(2) Odlukom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se djelokrug i nadležnost teritorijalne vatrogasne jedinice.

(3) Preduzetne vatrogasne jedinice osnivaju privredna društva i druga pravna lica.

Član 41.

(1) Dvije ili više opština mogu sporazumno osnovati zajedničku teritorijalnu vatrogasnu jedinicu.

(2) Opština može sporazumno sa jednim ili više privrednih društava i drugih pravnih lica osnovati zajedničku profesionalnu vatrogasnu jedinicu.

(3) Dva ili više privrednih društava i druga pravna lica mogu sporazumno osnovati zajedničku preduzetnu vatrogasnu jedinicu.

Član 42.

(1) Teritorijalnom vatrogasnom jedinicom rukovodi starješina teritorijalne vatrogasne jedinice, kojeg imenuje načelnik opštine, odnosno gradonačelnik na osnovu sprovedenog javnog konkursa.

(2) Nadležni organ opštine, odnosno grada donosi propis o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u opštinskoj, odnosno gradskoj vatrogasnoj jedinici nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva u sjedištu.

Član 43.

(1) Za starješinu profesionalne vatrogasne jedinice može se imenovati lice, na način propisan članom 42. stav 1. ovog zakona, koje ima najmanje višu stručnu spremu ili završene studije prvog ciklusa sa najmanje 180 ECTS bodova, tehničkog smjera.

(2) Starješina profesionalne vatrogasne jedinice može imati zamjenika, koji ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana.

Član 44.

(1) U jedinicama lokalne samouprave sa više od 20.000 stanovnika obavezno se osniva teritorijalna vatrogasna jedinica.

(2) U jedinicama lokalne samouprave do 20.000 stanovnika obavezno se osniva teritorijalna vatrogasna jedinica ili dobrovoljna vatrogasna jedinica sposobna za gašenje požara

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, dobrovoljna vatrogasna jedinica ne mora se osnivati, ako je u naseljenom mjestu osnovana zajednička profesionalna vatrogasna jedinica iz člana 41. stav 2. ovog zakona.

Član 45.

(1) Vatrogasne jedinice dužne su da međusobno sarađuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i u vanrednim situacijama.

(2) U skladu sa odlukom Vlade ili zaključenim ugovorom o međunarodnoj saradnji vatrogasne jedinice sarađuju sa vatrogasnim jedinicama susjednih država radi gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine ugroženih požarom.

Član 46.

(1) Profesionalne vatrogasne jedinice donose godišnji plan i program za stručno osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca i njihovu spremnost za brzo i efikasno djelovanje u izvršavanju zadataka, kao i način vršenja provjere stručnog znanja vatrogasaca.

(2) Ministarstvo u sjedištu daje saglasnost na plan i program iz stava 1. ovog člana, a kontrolu nad njegovim izvršavanjem vrši nadležni Centar.

(3) Vatrogasne jedinice iz stava 1. ovog člana nakon izvršavanja plana i programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja vatrogasaca organizuju provjeru stručnog znanja vatrogasaca.

(4) Profesionalni vatrogasac koji prilikom provjeravanja stručnog znanja ne pokaže zadovoljavajući uspjeh ne može nastaviti rad na poslovima i zadacima na koje je raspoređen.

(5) Odredbe st. 1, 2, 3. i 4. ovog člana odnose se i na dobrovoljne vatrogasne jedinice.

Član 47.

(1) Profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice dužne su da vode evidenciju o požarima i elementarnim nepogodama, kao i evidenciju o učešću u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine.

(2) Profesionalne vatrogasne jedinice i dobrovoljne vatrogasne jedinice iz člana 44. ovog zakona dužne su da skupštini opštine, na njen zahtjev, dostavljaju stalne i povremene izvještaje koji se tiču poslova zaštite od požara i da odmah nakon izvršene intervencije na gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom obavijeste nadležni Centar.

Član 48.

Za vrijeme vršenja dužnosti, vatrogasci su dužni da nose uniformu, a pri gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine dužni su da nose i propisanu zaštitnu opremu.

Član 49.

(1) Profesionalna vatrogasna jedinica i dobrovoljna vatrogasna jedinica iz člana 44. ovog zakona moraju imati najmanje 12 vatrogasaca.

(2) Prilikom utvrđivanja broja vatrogasaca u svim vatrogasnim jedinicama mora se voditi računa o sposobnosti i spremnosti vatrogasne jedinice tako da svaka smjena koja je na dužnosti bude po svom brojnom sastavu i tehničkoj opremi sposobna za efikasno gašenje požara.

(3) U svakoj smjeni mora biti prisutan broj vatrogasaca određen planom zaštite od požara.

(4) U vrijeme obavljanja poslova i zadataka vatrogasac nesmiije biti pod uticajem alkohola ili opojnih droga ili psihotropnih supstanci.

(5) Tehnička oprema i sredstva za gašenje požara moraju biti ispravna, u pripravnosti i održavati se prema uputstvu proizvođača, o čemu se vodi evidencija.

Član 50.

(1) Za vatrogasca u profesionalnoj vatrogasnoj jedinici može se primiti lice koje, pored opštih uslova, ispunjava i sljedeće posebne uslove:

a) da ima najmanje stručnu spremu kvalifikovanog radnika odgovarajuće tehničke struke (vatrogasne, građevinske, metalske, bravarske, hemijske, električarske i druge struke),

b) da nije starije od 25 godina i

v) da je zdravstveno i psihofizički sposobno za vršenje poslova gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine.

(2) Zdravstvene i psihofizičke uslove iz stava 1. ovog člana propisuje podzakonskim aktom ministar nadležan za poslove zdravlja i socijalne zaštite.

(3) Lice iz stava 1. ovog člana može učestvovati u gašenju požara ako je položilo stručni ispit za vatrogasca u profesionalnoj vatrogasnoj jedinici.

(4) Opštim aktom teritorijalne vatrogasne jedinice, odnosno privrednog društva i drugog pravnog lica koje je osnovalo preduzetnu vatrogasnu jedinicu mogu se propisati i drugi posebni uslovi za obavljanje poslova i zadataka vatrogasca.

Član 51.

(1) Stručni ispit za rukovodioca akcije gašenja požara dužni su da polože starješine profesionalnih vatrogasnih jedinica, njihovi zamjenici, radnici profesionalnih vatrogasnih jedinica koji rukovode jedinicom za gašenje požara, kao i rukovodioci dobrovoljnih vatrogasnih jedinica koji rukovode jedinicom u gašenju požara.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, članovi (vatrogasci) dobrovoljnih vatrogasnih jedinica koji te dužnosti ne obavljaju profesionalno, polažu ispit za rukovodioca akcije

gašenja požara, odnosno za zvanje vatrogasca u dobrovoljnoj vatrogasnoj jedinici po pravilima Vatrogasnog saveza Republike Srpske.

(3) Radnici profesionalnih vatrogasnih jedinica koji rukovode jedinicom za gašenje požara, kao i rukovodioci dobrovoljnih vatrogasnih jedinica iz stava 1. ovog člana koji rukovode jedinicom u gašenju požara, mogu polagati stručni ispit za rukovodioca akcije gašenja požara ako imaju položen stručni ispit za vatrogasca u profesionalnoj vatrogasnoj jedinici i jednu godinu radnog iskustva na poslovima vatrogasca, nakon položenog stručnog ispita za vatrogasca.

(4) Ministar donosi propise o programu i načinu polaganja stručnog ispita za profesionalne vatrogasce i rukovodioce akcije gašenja požara, kao i propise o uniformi i funkcionalnim oznakama vatrogasaca u profesionalnim vatrogasnim jedinicama i pravila službe u vatrogasnim jedinicama.

Član 52.

(1) Stručni ispit iz člana 51. stav 1. ovog zakona, kao i stručni ispit iz člana 50. stav 3. ovog zakona polaže se pred ispitnom komisijom koju imenuje Centar.

(2) Komisija iz stava 1. ovog člana ima pet članova od kojih jedan član mora biti iz Ministarstva u sjedištu, a jedan iz Vatrogasnog saveza Republike Srpske.

(3) Troškove polaganja stručnog ispita snosi vatrogasna jedinica ako je ona kandidata uputila na polaganje.

(4) Visinu troškova za polaganje stručnog ispita određuje ministar.

Član 53.

(1) U profesionalnim vatrogasnim jedinicama i u dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama iz člana 44. ovog zakona rad se odvija u smjenama, s tim što rad u jednoj smjeni ne može trajati duže od 12 časova.

(2) Rad u jednoj smjeni može se produžiti samo ako je to neophodno za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine, kao i za vršenje neodložnih poslova i zadataka određenih opštim aktom vatrogasne jedinice.

2. Vatrogasna društva

Član 54.

(1) Radi organizovanog dobrovoljnog učestvovanja građana u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i elementarnim nepogodama, kao i radi preventivne djelatnosti, propagiranja vatrogastva i vršenja drugih zadataka u vezi sa zaštitom od požara, u skladu sa ovim zakonom i planom zaštite od požara, fizička lica i privredna društva i druga pravna lica mogu osnivati vatrogasna društva.

(2) Dva ili više privrednih društava i drugih pravnih lica mogu osnovati zajedničko vatrogasno društvo.

Član 55.

(1) Vatrogasno društvo u svom sastavu mora imati dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu obučenu za gašenje požara.

(2) Rok u kojem se formira dobrovoljna vatrogasna jedinica, kao i broj vatrogasaca utvrđuje se Statutom vatrogasnog društva.

(3) Lice koje nije navršilo 18 godina života ne može biti u sastavu dobrovoljne vatrogasne jedinice, odnosno vršiti gašenje požara.

(4) U dobrovoljne vatrogasne jedinice mogu se angažovati profesionalni vatrogasci.

(5) U dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama iz člana 44. ovog zakona starješine vatrogasne jedinice i rukovodioci akcije gašenja požara u smjenama, poslove i zadatke obavljaju profesionalno.

Član 56.

(1) U dobrovoljnoj vatrogasnoj jedinici iz člana 44. ovog zakona starješina i rukovodilac akcije gašenja požara u smjenama moraju ispunjavati iste uslove za zasnivanje radnog odnosa kao i starješina i rukovodilac akcije gašenja požara u teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici.

(2) Za profesionalno obavljanje poslova starješine i rukovodioca akcije gašenja požara u dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama, osim dobrovoljnih vatrogasnih jedinica iz člana 44. ovog zakona, može se primiti na rad lice koje ispunjava uslove iz člana 50. stav 1. t. a) i v) i člana 51. stav 3. ovog zakona.

(3) Za profesionalnog vatrogasca u sastavu dobrovoljne vatrogasne jedinice može se primiti na rad lice koje ispunjava uslove propisane za vatrogasca u profesionalnoj vatrogasnoj jedinici iz člana 50. st. 1. i 3. ovog zakona.

(4) Profesionalni vatrogasci u dobrovoljnim i preduzetnim vatrogasnim jedinicama imaju ista prava, obaveze i odgovornosti koje su ovim zakonom utvrđene za profesionalne vatrogasce u teritorijalnim vatrogasnim jedinicama.

Član 57.

(1) Vatrogasci u dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama vrše poslove besplatno.

(2) Licima koja u dobrovoljnoj vatrogasnoj jedinici obavljaju poslove i zadatke, a nisu u radnom odnosu, skupština opštine, kao i vatrogasno društvo mogu odrediti novčanu nagradu.

Član 58.

Privredno društvo ili drugo pravno lice može odrediti novčanu nagradu vatrogascima dobrovoljne vatrogasne jedinice ili odrediti kao mjerilo za učestvovanje u raspodjeli sredstava za plate.

Član 59.

(1) Jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi i preduzetnici pomažu vatrogasna društva u sprovođenju aktivnosti za koje su osnovana.

(2) Ako se planom zaštite od požara predviđaju obaveze vatrogasnog društva, odnosno dobrovoljne vatrogasne jedinice u gašenju požara, spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i elementarnim nepogodama, opštine, privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi dužni su u tom slučaju da dobrovoljnoj vatrogasnoj jedinici obezbijede sredstva za vršenje zadataka koji proizlaze iz plana zaštite od požara.

(3) U dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama iz stava 2. ovog člana mora se obezbijediti da u svakoj smjeni bude raspoređen najmanje jedan radnik sa položenim stručnim ispitom za rukovodioca akcije gašenja požara.

Član 60.

(1) Članovi dobrovoljnih vatrogasnih jedinica koji su u radnom odnosu, imaju pravo na naknadu plate za vrijeme odsustvovanja sa rada, kada u sastavu vatrogasne jedinice učestvuju radi gašenja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom ili elementarnim nepogodama.

(2) Naknadu plate iz stava 1. ovog člana isplaćuje radnicima privredno društvo i drugo pravno lice, republički organ uprave i drugi organ i preduzetnik kod kojeg su zaposleni.

(3) Ako se na traženje ovlaštenog lica gašenje požara, odnosno spasavanje ljudi i imovine vrši na području druge opštine, naknada iz stava 2. ovog člana vrši se na teret te opštine, ako opština u kojoj se nalazi sjedište vatrogasne jedinice odbije da plati naknadu.

(4) Naknada iz stava 3. ovog člana isplaćuje se u visini plate koju bi radnik ostvario da je obavljao svoje redovne poslove i zadatke.

(5) Članovi dobrovoljne vatrogasne jedinice koji nisu u radnom odnosu, kada učestvuju u gašenju požara ili spasavanju ljudi i imovine, mogu od opštine tražiti naknadu u roku od 30 dana od dana izvršene akcije gašenja požara, odnosno spašavanja, a visinu naknade utvrđuje skupština opštine.

Član 61.

(1) Radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva, vatrogasna društva i profesionalne vatrogasne jedinice na području jedne ili više opština mogu se udruživati u vatrogasni savez.

(2) Vatrogasni savez iz stava 1. ovog člana i vatrogasne jedinice, kao i vatrogasna društva mogu se udruživati u Vatrogasni savez Republike Srpske.

(3) Vatrogasni savez Republike Srpske, pored poslova i zadataka utvrđenih statutom, vrši sljedeće poslove i zadatke:

a) prati sprovođenje planova zaštite od požara i predlaže mjere za unapređivanje vatrogastva i za usklađivanje planova zaštite od požara prema stvarnim potrebama,

b) pruža stručnu pomoć vatrogasnim savezima, vatrogasnim društvima i vatrogasnim jedinicama,

v) u saradnji sa vatrogasnim jedinicama i vatrogasnim društvima vrši stručno osposobljavanje vatrogasaca i utvrđuje plan i program osposobljavanja rukovodilaca i vatrogasaca u dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama,

g) donosi pravila kojima se utvrđuju pojedina pitanja za koja su članovi saveza zainteresovani da budu jedinstveno regulisana i

d) propagira vatrogastvo i preduzima mjere za njegovo razvijanje i unapređivanje.

VI - GAŠENJE POŽARA

Član 62.

(1) Ukoliko građanin nije u mogućnosti da ugasi požar ili otkloni neposrednu opasnost od izbijanja požara, dužan je da o požaru obavijesti vatrogasnu jedinicu, operativni centar grada - opštine ili policijsku stanicu.

(2) Privredno društvo i drugo pravno lice, republički organi uprave i drugi organi ili preduzetnik, u slučaju saznanja za požar, imaju obavezu da o tome odmah obavijeste najbližu vatrogasnu jedinicu, operativni centar grada – opštine ili policijsku stanicu.

Član 63.

(1) Nakon saznanja o požaru, vatrogasna jedinica je dužna da odmah pristupi njegovom gašenju, spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, bez obzira na to o čijim materijalnim dobrima je riječ.

(2) Na način iz stava 1. ovog člana vatrogasna jedinica učestvuje i u otklanjanju posljedica u elementarnim nepogodama i težim nesrećama, u okviru djelokruga poslova, odnosno prema sposobnosti i opremljenosti.

Član 64.

(1) Ako vatrogasna jedinica ne može da ugasi požar, starješina jedinice zatražiće pomoć od drugih vatrogasnih jedinica sa područja opštine ili od najbliže jedinice ili formacije Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

(2) Vatrogasne jedinice od kojih je zatražena pomoć dužne su da pruže pomoć u skladu sa opštinskim planom zaštite od požara.

(3) U gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom učestvuje Republička uprava civilne zaštite.

(4) Ako se gašenje požara ili spašavanje ljudi i imovine ne može postići na način predviđen u stavu 1. ovog člana, gradonačelnik ili načelnik opštine može zatražiti od drugih gradonačelnika ili načelnika opštine da učestvuju sa svojim vatrogasnim jedinicama u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom.

(5) Gradonačelnici ili načelnici opština mogu da pruže traženu pomoć, a obavezni su da pomoć pruže po zahtjevu Republičke uprave civilne zaštite i da obezbijede neophodan broj vatrogasaca i tehničke opreme za zaštitu od požara na svom području.

Član 65.

Gašenjem požara rukovodi starješina ili drugi rukovodilac vatrogasne jedinice koja je prva počela da gasi požar, ukoliko se starješine, odnosno rukovodioci vatrogasnih jedinica koje učestvuju u gašenju požara drugačije ne dogovore.

Član 66.

Radi efikasnijeg i nesmetanog gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine, rukovodilac gašenja požara može da:

- a) zabrani pristup nepozvanim licima u blizini mjesta požara, kao i saobraćaj pored tog mjesta,
- b) naredi evakuaciju lica i uklanjanje stvari iz susjednih objekata koji su ugroženi požarom, kao i da preduzme mjere za obezbjeđenje stvari koje su evakuisane,
- v) naredi prekid dovođenja električne energije i plina,
- g) naredi djelimično ili potpuno rušenje objekta preko koga bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može spriječiti na drugi način,
- d) ograniči djelimično ili potpuno dovod vode drugim potrošaima u zoni u kojoj se pojavi požar ili u cijelom naselju radi obezbjeđenja potrebne količine vode za gašenje požara,
- đ) naredi korištenje vode iz obližnjih bunara, cisterni, rezervoara, kanala i slično, koji pripadaju privrednim društvima i drugim pravnim licima, republičkim organima uprave i drugim organima i preduzetnicima,
- e) naredi korištenje vozila privrednog društva i drugih pravnih lica, republičkih organa uprave i drugih organa, preduzetnika i fizičkih lica radi prevoženja nastradalih u požaru do najbliže zdravstvene ustanove,
- ž) nasilno otvori zaključani objekat ili prostoriju radi gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine,
- z) naredi licima koja stanuju u neposrednoj blizini mjesta požara, kao i licima koja se zateknu na mjestu požara da pruže pomoć u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine i
- i) naredi upotrebu sredstava za uzbunjivanje i obavještanje radi bržeg okupljanja vatrogasaca.

Član 67.

- (1) U slučaju izbijanja požara većih razmjera, opasnosti od naglog širenja požara, opasnosti da požar ugrozi život ljudi ili imovine u većem obimu, kad raspoložive vatrogasne jedinice ne mogu suzbiti požar, gradonačelnik ili načelnik na području grada, odnosno opštine može narediti svim sposobnim građanima na području opštine starijim od 18 godina da učestvuju u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i da za potrebe gašenja daju na raspolaganje alat, prevozna, tehnička i druga sredstva.
- (2) Gašenjem požara i spašavanjem ljudi i imovine u slučaju iz stava 1. ovog člana rukovodi gradonačelnik ili načelnik opštine, odnosno lice koje ovlasti gradonačelnik ili načelnik opštine, a ako je požar zahvatio područje grada ili više opština - Republička uprava civilne zaštite.
- (3) Gradonačelnik ili načelnik opštine može, pod uslovima iz stava 1. ovog člana, narediti subjektima zaštite od požara da za potrebe gašenja stave na raspolaganje potreban broj ljudi, alat, prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine.
- (4) Na lica koja po odredbama stava 3. ovog člana učestvuju u gašenju požara primjenjuju se odredbe propisa o zdravstvenom osiguranju ako to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu.

Član 68.

Teritorijalne vatrogasne jedinice dužne su da u gašenju požara pruže pomoć vojnim vatrogasnim jedinicama na traženje vojnog starješine.

Član 69.

Članovi vatrogasnih društava, za vrijeme stručnog osposobljavanja i usavršavanja, kao i učestvovanja u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i elementarnim nepogodama, u vršenju zadataka svoje vatrogasne jedinice, kao i lica koja učestvuju u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom u vršenju svojih dužnosti u skladu sa odredbama čl. 62. i 67. ovog zakona imaju prava iz zdravstvenog osiguranja u skladu sa zakonom.

Član 70.

(1) Vatrogasne jedinice koje po zahtjevu za pružanje pomoći učestvuju u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i elementarnim nepogodama izvan područja svog djelovanja imaju pravo na naknadu stvarne štete prouzrokovane na tehničkoj opremi,

kao i naknadu neophodnih troškova koje su imale pri učestvovanju u gašenju požara (oštećena oprema, sredstva utrošena za gašenje požara, gorivo, dnevnice i drugo).

(2) Naknadu iz stava 1. ovog člana snosi opština koja je tražila pomoć, a opština koja je isplatila naknadu može da traži povrat isplaćene naknade od privrednog društva i drugog pravnog lica ili preduzetnika čija je imovina spašavana.

Član 71.

(1) Naknadu u visini stvarne štete privrednim društvima i drugim pravnim licima, preduzeticima i građanima u slučajevima iz člana 66. t. g), đ) i e) ovog zakona plaća opština na čijem području je požar gašen.

(2) Visinu štete iz stava 1. ovog člana utvrđuje skupština opštine, odnosno grada.

VII - NADZOR NAD SPROVOĐENJEM MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 72.

(1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

(2) Nadzor nad sprovođenjem mjera zaštite od požara određenih ovim zakonom i planovima zaštite od požara, kao i nad sprovođenjem propisa o tehničkim normativima u pogledu zaštite od požara vrši Inspektorat.

(3) Inspeksijske poslove iz stava 2. ovog člana iz oblasti zaštite od požara vrše inspektori za zaštitu od požara.

(4) Kontrolu nad radom vatrogasne jedinice u pogledu spremnosti i tehničke opremljenosti jedinice, stručnog osposobljavanja i usavršavanja vatrogasaca i sposobnosti vatrogasne jedinice za gašenje požara vrši Centar.

(5) Izuzetno od stava 2. ovog člana, kontrolu nad primjenom propisa o tehničkim normativima zaštite od požara kod privrednih društava ili drugih pravnih lica koja uz tehničku dokumentaciju za građenje izrađuju priloge i elaborate zaštite od požara u skladu sa čl. 21. i 22. ovog zakona vrši inspektor za eksplozivne materije i poslove zaštite od požara u Ministarstvu.

Član 73.

(1) Opštinske, odnosno gradske organizacione jedinice za zaštitu od požara, posredstvom radnika teritorijalne vatrogasne jedinice, vrše pojedine stručne poslove nadzora koji se odnose na blagovremenost i povećanje efikasnosti vatrogasne intervencije, funkcionalnost i ispravnost vodozahvata, hidranata, aparata za gašenje požara, dimovoda, odlaganja zapaljivih tečnosti i gasova i drugih zapaljivih materijala u podrumima, na tavanima i drugim mjestima koja predstavljaju opasnost, prohodnost požarnih puteva i prilaza električnim razvodnim tablama, hidrantima, aparatima, blokadnim ventilima gasnih instalacija i instalacija sa zapaljivim tečnostima, zabranu korištenja otvorenog plamena i pušenja na požarno ugroženim prostorima.

(2) Poslove iz stava 1. ovog člana mogu vršiti samo vatrogasci koji su položili stručni ispit za rukovodioca akcije gašenja požara.

(3) O izvršenoj kontroli sačinjava se zapisnik sa prijedlogom mjera za otklanjanje uzroka koji mogu da dovedu do izbijanja i širenja požara, koji se dostavlja vlasniku, odnosno korisniku objekta.

(4) Ako vlasnik, odnosno korisnik objekta ne izvrši predložene mjere iz stava 3. ovog člana, vatrogasna jedinica iz stava 1. ovog člana o tome odmah obavještava Inspektorat.

(5) Nadzor nad vršenjem poslova iz stava 1. ovog člana vrši Inspektorat.

Član 74.

(1) U vršenju inspeksijskog nadzora nadležni inspektor pored opštih ovlaštenja propisanih Zakonom o inspekcijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 74/10), ima ovlaštenje i da:

a) naloži da se preurede, premjeste, odnosno demontiraju dimnjaci, peći, instalacije i drugi uređaji od kojih prijete opasnost da izazovu požar,

- b) naloži da se izvrši popravka, rekonstrukcija, dogradnja i pregradnja na objektima, instalacijama i uređajima u svrhu sprečavanja, izbijanja i širenja požara,
- v) zabrani upotrebu objekta ili postrojenja ako se njihovim preuređenjem ili drugim mjerama ne može otkloniti opasnost od požara za takve ili susjedne objekte,
- g) naloži uklanjanje građevinskih i drugih prepreka, instalacija i uređaja koji bi u slučaju izbijanja požara predstavljali smetnju za brzo i efikasno spašavanje ljudi i imovine i gašenje požara,
- d) zabrani pušenje i upotrebu otvorene vatre i svjetiljki sa otvorenim plamenom na prostoru gdje se koriste eksplozivne materije, zapaljive tečnosti i gasovi, kao i druge lako zapaljive materije,
- đ) naloži da se izvrši popravka, rekonstrukcija, dogradnja i pregradnja na objektima radi sprečavanja ubacivanja predmeta izvana koji bi mogli prouzrokovati požar,
- e) naloži da se uvede stalni nadzor na mjestima gdje su smještene zapaljive materije,
- ž) naloži da se izvrši nabavka neophodne vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara u skladu sa planom ili pravilnikom zaštite od požara, kao i njihovo čuvanje i održavanje u ispravnom stanju,
- z) naloži da se vrši redovno otklanjanje otpadnih materijala i drugih predmeta sa mjesta na kojima predstavljaju opasnost za nastanak požara,
- i) naloži da se izvrši obilježavanje požarnih puteva i redovno vrši njihovo održavanje,
- j) zabrani dalje izvođenje radova dok izvođač radova ne preduzme potrebne mjere za sprečavanje izbijanja i širenja požara i ne obezbijedi potrebna sredstva i opremu za gašenje požara,
- k) zabrani dalju gradnju objekta dok se ne otklone nedostaci u projektnoj dokumentaciji izrađenoj suprotno propisima, standardima i drugim normativima zaštite od požara i
- l) naredi preduzimanje i drugih mjera propisanih tehničkim propisima, radi sprečavanja izbijanja i širenja požara.

(2) Prije određivanja mjera iz stava 1. t. a) do g) ovog člana inspektor može odrediti i stručni komisijski pregled objekta i postrojenja.

(3) Inspektor za eksplozivne materije i poslove zaštite od požara u vršenju kontrole nad radom vatrogasne jedinice ima ovlaštenje i dužnost da preduzme sljedeće mjere:

a) naloži vatrogasnoj jedinici da nabavi tehničku opremu i sredstva koja nedostaju, u skladu sa planom zaštite od požara (grada, opštine ili privrednog društva) i programom opremanja vatrogasne jedinice,

b) naloži popravak postojeće vatrogasne opreme i sredstava,

v) naloži stručno osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca i

g) naredi preduzimanje i drugih mjera radi ukupnog poboljšanja efikasnosti vatrogasne jedinice.

(4) Inspektor za eksplozivne materije i poslove zaštite od požara u vršenju kontrole primjene propisa o tehničkim normativima zaštite od požara kod privrednih društava i drugih pravnih lica koji uz tehničku dokumentaciju za građenje izrađuju priloge i elaborate zaštite od požara iz čl. 21. i 22. ovog zakona ima ovlaštenje i dužnost da preduzme sljedeće mjere:

a) naloži privrednom društvu i drugom pravnom licu da u određenom roku otkloni nedostatke u tehničkoj dokumentaciji i istu uskladi sa odgovarajućim tehničkim propisima,

b) naloži privrednom društvu i drugom pravnom licu da u određenom roku izvrši popunu radnih mjesta sa odgovarajućim brojem radnika u skladu sa članom 22. ovog zakona, potrebnih za izradu elaborata zaštite od požara i

v) da ukine ovlaštenje koje je izdato privrednom društvu i drugom pravnom licu u skladu sa članom 23. st. 1. i 2. ovog zakona.

(5) Žalba na rješenje iz stava 4. tačka v) ovog člana ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 75.

Ako se utvrdi da se pri korištenju objekta ili dijela objekta ili instalacija ili uređaja ne sprovode propisane ili naložene mjere zaštite od požara, pa zbog toga prijeti neposredna opasnost od izbijanja požara, inspektor za zaštitu od požara zabranjuje dalje korištenje objekta ili dijela objekta ili instalacija ili uređaja dok se propisana, odnosno naložena mjera ne sprovede.

Član 76.

Ako inspektor utvrdi da su stavljeni u promet uređaji, sredstva i oprema iz člana 30. ovog zakona uz koje uvoznik ili zastupnik strane firme nije korisniku isporučio potrebnu dokumentaciju, on rješenjem zabranjuje njihovu dalju upotrebu.

Član 77.

(1) Privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi, preduzetnik i druga fizička lica obavezni su da u određenim rokovima otklone nedostatke naložene izvršnim rješenjem inspektora za zaštitu od požara.

(2) Privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi, preduzetnik i druga fizička lica iz stava 1. ovog člana, dužni su da odmah, a najkasnije u roku od tri dana od isteka roka iz stava 1. ovog člana, pisano obavijeste inspektora da su postupili po rješenju.

VIII - FINANSIRANJE SISTEMA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 78.

Privredna društva i druga pravna lica, republički organi uprave i drugi organi, preduzetnik i druga fizička lica finansiraju sistem zaštite od požara kao dio redovne djelatnosti.

Član 79.

(1) Sredstva za rad teritorijalnih vatrogasnih jedinica osnovanih u opštini, odnosno gradu kao posebnih unutrašnjih organizacionih jedinica obezbjeđuju se u budžetu opštine, odnosno grada, kao i iz namjenskih sredstava za ove jedinice u ostvarivanju zadataka civilne zaštite i prihoda koje ostvare vršenjem usluga koje ne spadaju u redovnu djelatnost ovih jedinica, te drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Sredstva za rad preduzetnih vatrogasnih jedinica obezbjeđuje privredno društvo ili drugo pravno lice koje je osnovalo tu jedinicu, kao i iz namjenskih sredstava za ostvarivanje zadataka civilne zaštite, osnovana u skladu sa Zakonom o civilnoj zaštiti.

Član 80.

(1) Sredstva za rad vatrogasnih društava i dobrovoljnih vatrogasnih jedinica koje su formirane u vatrogasnim društvima obezbjeđuju se iz budžeta opštine, odnosno grada, članarina i poklona, namjenskih sredstava koja se daju na korištenje kao oprema i inventar za ostvarivanje zadataka ovih jedinica u funkcionisanju civilne zaštite u skladu sa Zakonom o civilnoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 26/02, 39/03 i 29/10), te iz drugih izvora.

(2) Sredstva za rad dobrovoljnog vatrogasnog društva koje je osnovano za jedno ili više privrednih društava ili drugih pravnih lica i za rad dobrovoljne vatrogasne jedinice toga društva obezbjeđuju se iz sredstava privrednog društva, odnosno drugih pravnih lica za koja je društvo osnovano, i drugih izvora.

Član 81.

(1) Privredna društva i druga pravna lica koja na teritoriji Republike Srpske obavljaju djelatnost, obračunavaju i uplaćuju naknadu u visini 0,04% od poslovnog prihoda za realizaciju posebnih mjera zaštite od požara iz člana 5. ovog zakona. Naknada po osnovu obračunate obaveze uplaćuje se na račune javnih prihoda Republike Srpske za opšte uplate.

(2) Raspored prikupljenih sredstava po ovom osnovu vrši Ministarstvo finansija, na sljedeći način:

a) 40% na poseban račun Vatrogasnog saveza Republike Srpske, koja isključivo služe za realizaciju projekata tehničkog opremanja vatrogasnih jedinica u Republici Srpskoj, a prema planu koji usvoji Vatrogasni savez Republike Srpske i

b) 60% na račun budžeta opštine, odnosno grada prema sjedištu privrednog društva i drugog pravnog lica koje uplaćuje naknadu, koja isključivo služe za realizaciju projekata tehničkog opremanja vatrogasnih jedinica opština ili gradova i izgradnju objekata koje koriste

vatrogasne jedinice za svoje aktivnosti i čuvanje vatrogasne opreme (vatrogasni domovi i spremišta) u skladu sa planom koji usvoji skupština opštine - grada.

(3) Vlada daje saglasnost na plan utroška sredstava iz stava 2. tačka a) ovog člana.

(4) Utrošak namjenskih sredstava iz stava 2. tačka a) ovog člana vrši se isključivo u skladu sa zakonom.

(5) Realizaciju i utrošak sredstava iz st. 1. i 2. ovog člana prati Ministarstvo, a kontrolu naplate i utroška sredstava vrši nadležni organ ili služba u čiji djelokrug spada kontrola i naplata poreza.

(6) Teritorijalne profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice u Republici Srpskoj dodijeljeno vatrogasnu opremu iz stava 2. ovog člana knjiže kao svoja osnovna sredstva.

(7) Obavezu plaćanja naknade nemaju budžetski korisnici i republički organi uprave, humanitarne i nevladine organizacije, udruženja građana i fondacije.

(8) Grad ili opština mogu uvoditi posebne takse radi obezbjeđivanja sredstava, samo za opremanje i razvoj vatrogasnih jedinica.

(9) Vatrogasni savez Republike Srpske, gradovi i opštine, dužni su da izrade godišnji izvještaj o realizaciji sredstava za tehničko opremanje vatrogasnih jedinica opštine ili grada, i izgradnju objekata koje koriste vatrogasne jedinice za svoje aktivnosti i čuvanje vatrogasne opreme, dobijenih po osnovu naknade iz stava 1. ovog člana i izvještaj dostave Vladi, najkasnije do 15. januara naredne godine.

Član 82.

(1) Sredstva za rad opštinskog, odnosno gradskog vatrogasnog saveza obezbjeđuju se od članarina vatrogasnih društava, iz budžeta i drugih izvora.

(2) Sredstva za rad Vatrogasnog saveza Republike Srpske obezbjeđuju se iz članarina koje plaćaju opštinski i gradski vatrogasni savezi, dopunskih sredstava iz budžeta Republike Srpske i drugih izvora.

IX - KAZNE NE ODREDBE

Član 83.

(1) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice iz člana 23. ovog zakona ili privredno društvo i drugo pravno lice koje izrađuje tehničku dokumentaciju za građenje objekata, odnosno novčanom kaznom od 3.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice koje izrađuje tehničku dokumentaciju za građenje objekata, ako:

a) ne utvrdi propisanu organizaciju (član 9),

b) suprotno propisima, standardima i drugim normativima zaštite od požara potvrdi da su u potpunosti primijenjeni propisi, standardi i drugi normativi zaštite od požara kojima je obezbijedena funkcionalnost i efikasnost tehničkom dokumentacijom privrednih, odnosno odabranih mjera i normativa zaštite od požara (član 21. stav 3. i član 23. stav 1) i

v) ne postupi u skladu sa propisima i standardima pri ispitivanju iz člana 24. stav 4, člana 32. stav 2. i člana 33. ovog zakona, te ako ta ispitivanja vrši bez odobrenja iz člana 24. stav 4. i člana 32. stav 2. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik registrovan za vršenje djelatnosti zaštite od požara novčanom kaznom od 1.000 KM do 10.000 KM.

(3) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu iz člana 23. ovog zakona ili privrednom društvu i drugom pravnom licu ili preduzetniku registrovanom za vršenje djelatnosti zaštite od požara novčanom kaznom od 500 KM do 3.000 KM.

(4) Ako Vatrogasni savez Republike Srpske, sredstva za tehničko opremanje vatrogasnih jedinica koriste suprotno odredbama iz člana 81. stava 1. ovog zakona kazniće se novčanom kaznom od 3.000 KM do 15.000 KM, a odgovorno lice u Vatrogasnom savezu Republike Srpske, gradu ili opštini kazniće se novčanom kaznom od 300 KM do 1.000 KM.

Član 84.

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice ako:

- a) pri izvođenju radova na objektima ne preduzme potrebne mjere za sprečavanje izbijanja i širenja požara i ne obezbijedi potrebna sredstva i opremu za gašenje požara (član 17. stav 3),
 - b) ne odredi požarni sektor ili ne sprovede sve tehničke mjere na osnovu kojih su ovi sektori određeni (član 18.),
 - v) upotrebljava neispravne ili nepravilno postavljene instalacije, uređaje, kao i dimovode i ložišta ili nema dokumentaciju o održavanju (član 25),
 - g) drži ili uskladištava lako zapaljive materije protivno odredbama člana 26. stav 1. ovog zakona ili koristi otvorenu vatru protivno odredbi člana 26. stav 2. ovog zakona,
 - d) ne drži u pripravnosti uređaje, opremu i alat za gašenje požara na mjestima koja su lako pristupačna (član 28. stav 1),
 - đ) ne obezbijedi vatrogasno dežurstvo (član 30) i ako ne obezbijedi redovno ispitivanje ručnih i prevoznih aparata za gašenje početnog požara (član 32. stav 1),
 - e) ne obezbijedi redovno ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti uređaja, odnosno sistema za dojavu i gašenje požara prema uputstvu proizvođača, a najmanje jedanput godišnje i ako o tome ne postoji evidencija (član 33),
 - ž) stavi u promet uređaje, opremu i sredstva protivno odredbama člana 31. ovog zakona ili ako ne izvrši naređenje o zabrani upotrebe takve opreme (član 76),
 - z) se ponaša suprotno odredbi člana 34. ovog zakona,
 - i) ne izvrši obučavanje i upoznavanje radnika sa opasnostima od požara i praktičnom upotrebom sredstava za gašenje požara kao i propisanu provjeru radnika u rukovanju aparatima za početno gašenje požara (član 36),
 - j) ne donese plan i program stručnog usavršavanja vatrogasaca ili ne organizuje njegovo sprovođenje ili ne vrši provjera stručnog znanja vatrogasaca (član 46),
 - k) ne obezbijedi brojnost vatrogasaca (član 49. stav 3) ili su vatrogasci pod uticajem sredstava iz člana 49. stav 4. ovog zakona ili ne održava tehničku opremu iz sredstava u skladu sa članom 49. stav 5. ovog zakona,
 - l) po saznanju za požar ne postupi u skladu sa članom 62. stav 2. ovog zakona,
 - lj) sprečava ili ometa izvršenje naređenja rukovodioca gašenja požara (član 66),
 - m) bez opravdanih razloga ne stavi na raspolaganje alat, prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine (član 67. stav 3) i
 - n) ne uplaćuju obaveze iz člana 81. ovog zakona.
- (2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 500 KM do 5.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 150 KM do 1.500 KM i odgovorno lice u privrednom društvu, drugom pravnom licu ili preduzetnik.

Član 85.

Novčanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- a) upotrebljava neispravne ili neispravno postavljene instalacije, dimovode ili ložišta (član 25. stav 2),
- b) drži ili uskladištava lako zapaljive materije protivno odredbi člana 26. stav 1. ovog zakona ili koristi otvorenu vatru protivno odredbi člana 26. stav 2. ovog zakona,
- v) vlasnik poslovnog prostora ne preduzme propisane ili naložene mjere zaštite od požara (član 28. stav 2),
- g) ne obezbijedi redovno ispitivanje ručnih i prevoznih aparata za gašenje početnog požara (član 32. stav 1),
- d) postupi protivno odredbi člana 6. stav 4. i člana 62. stav 1. ovog zakona,
- đ) sprečava ili ometa izvršenje naređenja rukovodioca gašenja požara (čl. 65. i 66) i
- e) bez opravdanog razloga odbije da učestvuje u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom ili ako odbije da stavi na raspolaganje vatrogasnoj jedinici alat, tehnička sredstva, prevozna i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine (član 67. stav 1).

X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 86.

Postojeće vatrogasne jedinice i vatrogasna društva osnovana u skladu sa ranije važećim zakonom, uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 87.

Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće propise:

- a) Pravilnik o uslovima, osnovima i mjerilima za razvrstavanje privrednih društava i drugih pravnih lica, republičkih organa uprave i drugih organa i preduzetnika u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara (član 8. stav 3),
- b) Metodologiju za izradu planova zaštite od požara (član 14. stav 2),
- v) Pravilnik o tehničkim normativima za pristupne puteve, okretnice i uređene platoe za vatrogasna vozila u blizini objekta kod kojih je povećan rizik od požara (član 16. stav 3),
- g) Pravilnik o tehničkim normativima zaštite od požara u objektima namijenjenim za javnu upotrebu u kojima se okuplja, boravi ili radi veći broj lica (član 18. stav 2),
- d) Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne instalacije za dojavu požara (član 24. stav 5),
- đ) Pravilnik o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara (član 27. stav 2),
- e) Pravilnik o tehničkim normativima za izradu tehničke dokumentacije kojom moraju biti snabdjeveni sistemi, oprema i uređaji za otkrivanje požara i alarmiranje (član 30. stav 6),
- ž) Pravilnik o vođenju evidencije iz člana 32. stav 4. ovog zakona,
- z) Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za profesionalne vatrogasce i rukovodioce akcije gašenja požara (član 51. stav 4),
- i) Pravilnik o uniformi i funkcionalnim oznakama vatrogasaca u profesionalnim vatrogasnim jedinicama (član 51. stav 4) i
- j) Pravila službe vatrogasnih jedinica (član 51. stav 4).

(2) Ministar će u roku iz stava 1. ovog člana, u saradnji sa ministrom nadležnim za poslove energetike, donijeti Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara (član 20. stav 6).

Član 88.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, u saradnji sa ministrom donosi propise o posebnim mjerama zaštite od požara šuma i usjeva (član 29. stav 3).

Član 89.

Ministar nadležan za poslove zdravlja i socijalne zaštite donosi propis o zdravstvenim i psihofizičkim uslovima koji moraju da ispunjavaju vatrogasci u profesionalnim vatrogasnim jedinicama (član 50. stav 2).

Član 90.

Do donošenja propisa Republike Srpske primjenjuju se sljedeći preuzeti propisi:

- a) Pravilnik o smještaju i držanju ulja za loženje ("Službeni list SFRJ", broj 45/67),
- b) Pravilnik o tehničkim mjerama za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja ("Službeni list SFRJ", broj 19/68),
- v) Pravilnik o zaštiti na radu pri izradi eksploziva i baruta i manipulisanju eksplozivima i barutima ("Službeni list SFRJ", broj 56/69),
- g) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta ("Službeni list SFRJ", broj 62/73),
- d) Tehnički propisi o gromobranima ("Službeni list SFRJ", br. 13/68 i 13/78),
- đ) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadajućih transformatorskih stanica ("Službeni list SFRJ", broj 13/78),
- e) Pravilnik o vatrogasnoj službi na aerodromu ("Službeni list SFRJ", broj 13/79),

- ž) Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne zatvorene sudove za komprimirane tečne i pod pritiskom rastvorene gasove ("Službeni list SFRJ", br. 25/80 i 9/86),
- z) Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje za automatsko zatvaranje vrata ili klapni otpornih prema požaru ("Službeni list SFRJ", broj 35/80),
- i) Pravilnik o jugoslovenskim standardima za protiveksplozijsku zaštitu ("Službeni list SFRJ", broj 18/61),
- j) Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod pritiskom ("Službeni list SFRJ", broj 16/83),
- k) Pravilnik o tehničkim normativima za sisteme za odvođenje dima i toplote nastalih u požaru ("Službeni list SFRJ", broj 45/83),
- l) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu visokih objekata od požara ("Službeni list SFRJ", broj 7/84),
- lj) Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje u kojima se nanose i suše premazna sredstva ("Službeni list SFRJ", broj 57/85),
- m) Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje kotlarnica na otvorenom prostoru ("Službeni list SFRJ", broj 12/85),
- n) Pravilnik o tehničkim uslovima i normativima za bezbjedan transport tečnih i gasovitih ugljovodonika magistralnim naftovodima i gasovodima i naftovodima i gasovodima za međunarodni transport ("Službeni list SFRJ", broj 26/85),
- nj) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija ("Službeni list SFRJ", broj 24/87),
- o) Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona ("Službeni list SFRJ", br. 53/88 i 54/88),
- p) Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne uređaje za gašenje požara ugljendioksidom ("Službeni list SFRJ", br. 44/83 i 31/89),
- r) Pravilnik o tehničkim normativima za sisteme za ventilaciju ili klimatizaciju ("Službeni list SFRJ", broj 38/89),
- s) Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečni ugljendioksid ("Službeni list SFRJ", broj 39/90),
- t) Pravilnik o tehničkim normativima za cijevne vodove za gasoviti kiseonik ("Službeni list SFRJ", broj 52/90),
- ć) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara ("Službeni list SFRJ", broj 74/90),
- u) Pravilnik o tehničkim normativima za pregled i ispitivanje stabilnih sudova pod pritiskom za tečni ugljendioksid ("Službeni list SFRJ", broj 76/90),
- f) Pravilnik o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara ("Službeni list SFRJ", broj 30/91) i
- h) grupe jugoslovenskih standarda sa obaveznom primjenom.

Član 91.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti od požara ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 16/95, 16/02, 2/05, 1/08).

Član 92.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".